

**Становище относно проект на Закон
за държавния бюджет на Република България за 2026 г.,
Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза
за 2026-2028 г. и есенна-макроикономическа прогноза**

12/12/2025 г.



Съдържание

Въведение	1
I. Анализ на макроикономическата рамка	2
II. Оценка на фискалната рамка	8
2.1.1. Балансови правила	10
2.1.2. Разходни правила	13
2.1.3. Дългово правило	15
III. Анализ на приходите и разходите по КФП	17
3.1.1 Анализ на приходите по КФП	17
3.1.2. Анализ на разходите по КФП	23
IV. Изводи и препоръки	29
V. Заключение	31

Въведение

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на разпоредбите на чл. 6. от Закона за фискален съвет и автоматични корективни механизми. Следва да се подчертае, че проектът на ЗДБРБ за 2026 г., както и на АСБП за периода 2026-2028 г. не са постъпили във Фискалния съвет на България. По тази причина Съветът изготвя становището си по собствена инициатива в рамките на законовите си задължения въз основа на публично достъпните документи в разумен срок съобразно срокът посочен в Закона за Фискалния съвет, член 6, алинея 1, точка 5 – 14 дни от внасяне на проектобюджета в Народното събрание на 08 декември.

I. Анализ на макроикономическата рамка

Реалният растеж за 2024 г. на стойност 3,4% е по-висок спрямо средния за еврозоната (0,9%), ЕС (1,0%) и САЩ (2,8%). Това развитие следва да подчертае благоприятната среда за функциониране на публичните финанси, предполагаща провеждане на умерено рестриктивна фискална политика.

Възстановяването на икономиката има положителен ефект върху пазара на труд. Равнището на хармонизираната безработица е 3,8% за края на 2024 г., което е по-ниско от средното за ЕС (5,9%) и Еврозоната (6,3%). Същевременно изразената неблагоприятна демографска тенденция у нас също оказва влияние върху тази стойност. Повишението на производителността на труд е с 1,7% в края на 2024 г., съчетано с нарастване на компенсацията на наетите в размер на 10,4%. Това сериозно разминаване води до проинфлационни последици. Стегнатият трудов пазар генерира възходящ натиск върху заплатите в частния сектор. Съществен фактор за прегряване пазара на труда е и установената практика през последните години за административно тласкане на ниските доходи, с особено въздействие в районите с ниска средна работна заплата.

При настоящия проект основните макроикономически допускания на Министерството на финансите са въз основа на есенната макроикономическа прогноза 2025 г.

Важно е да се подчертае, че при предварителната (ex-ante) оценка относно спазването на фискалните правила е необходимо да се подходи по-консервативно. Надценяването на БВП води до подценяване на ключови индикатори като: участието на държавата в икономиката (измерено чрез изразяване на държавните разходи като % от БВП); нивото на държавния дълг (измерено като % от БВП); размера на дефицита (също като % от БВП) и т.н. По-ниската стойност на БВП би означавала по-високо съотношение на дефицита. Затова при твърде оптимистични прогнози и планиране на границата на правилото има съществен риск то да бъде нарушено. Подобна е ситуацията и с националното правило, което ограничава до 40% размера на държавата в икономиката, (както и на нивото на държавния дълг).

Табл.1 . Отклонения при макроикономически показатели за 2025 г. между есенната 2024 г. и есенната 2025 г. макроикономическа прогноза.

Индикатор	Есенна 2024	Есенна 2025	Откл. 2025/2024	Откл. (%)
БВП (млн. лв.)	215,231	220,819	5,588	2.6%
БВП (реален растеж, %)	2.8	3.0	0.2	7.1%
БВП (номинален растеж, %)*	6.8	7.8	1.0	14.7%
Потребление	4.0	5.2	1.2	30.0%
Брутообразуване на основен капитал	6.9	10.3	3.4	49.3%
Средногодишна инфлация (ХИПЦ, %)	2.4	3.6	1.2	50.0%
Дефлатор на БВП (%)	3.9	4.6	0.7	17.9%

Източник: Изчисление на ФС по данни на МФ

Очакването за номинален БВП за 2025 г. е ревизирано в посока повишение и номиналната му стойност е повишена с 5,6 млрд. лв. Реалният растеж също е ревизиран нагоре. Потреблението отбелязва съществено повишение спрямо есенната прогноза 2024 г. При брутообразуването на основен капитал се наблюдава рязка ревизия в посока нагоре, като се повишава съществено спрямо 2024 г. Следва да се подчертае, че именно големите промени в прогнозите за инвестициите са водещата причина и за промяна в прогнозите за реален растеж. Очакваното повишение на инвестиционната активност през втората половина на 2025 г. се дължи основно на очакванията за реализация на заложените публични инвестиции, но ФС счита, че те ще бъдат ограничени от нуждата да бъде запазен консолидирания дефицит под 3% от БВП.

Повишените очаквания за растежа на БВП за 2025 г., заложи в последната прогноза на МФ, показват възходяща тенденция на икономическия цикъл, което води до увеличения на така наречените windfall данъчни приходи, което би улеснило създаване на фискални буфери. ФС оценява размера на тези приходи над 1.2-1.5 млрд. лв. (0,5-0,7% от БВП).

Прогнозата на Фискалния съвет за растежа на икономиката през 2025 г. е 3,2%. В основните показатели тя е по-висока от последната прогноза на МФ. Значително по високия номинален БВП се дължи основно на предварителните данни за третото

тримесечие на тази година. За тази година прогнозираме БВП по текущи цени от 225 759 хил.лв. и съответно растеж от 10,2%, отговарящ на реален растеж от 3,2% и дефлатор 6,8. Хармонизираната инфлация е 3,5% средногодишна и 3,6% в края на периода.

Табл. 2. Прогноза на Фискалния съвет за 2025 г.

2025	Лева хиляди	Евро хиляди
БВП номинал сума	225 759	115 429
БВП номинал растеж	10,2%	10,2%
БВП реален растеж	3,2%	3,2%
Дефлатор	6,8	6,8
Хармонизирана средногодишна инфлация	3,5%	3,5%
Потребление сума	179 526	91 790
Потребление растеж	13,7%	13,7%
Инвестиции обща сума	48 937	25 021
Инвестиции дял БВП	21,7%	21,7%
Износ сума	112 618	57 581
Внос сума	115 321	58 963
Салдо	-2 703	-1 382

*Изчисленията по прогнозите са на ФС

Потреблението нараства с 13,7% и е основен двигател на растежа. Инвестициите са 48 142 хил. лв. (растеж със 16,9%), относителен дял 21,7% от БВП. Оценката ни се базира за по-високо капиталообразуване през второто полугодие, особено в строителството и по-добро усвояване на еврофондовете, частично от ПВУ. Ролята на публичния сектор е съществена за реализацията на тези очаквания.

Оценката на износа възлиза на 112 618 хил. лв., което представлява намаление от - 2,5% вследствие на косвения ефект от наложените мита върху България. Вносът отбелязва ръст от 4,5%, като резултатът е отрицателно търговско салдо в размер на –2 703 млн. лв.

За 2026 г. се очертават съществени рискове, произтичащи от нестабилността на икономическата обстановка в международен, регионален и местен план. Поради това е обосновано изготвянето и представянето на повече от един сценарий за икономическото развитие.

В тази връзка, Фискалният съвет е разработил три варианта на прогноза за 2026 г. – реалистичен, песимистичен и оптимистичен.

Базов е реалистичния сценарий с вероятност 60%, а оптимистичния и песимистичния са оценени с по 20% вероятност. Следва да се отбележи, че ФС не разглежда песимистичния и оптимистичния сценарии като крайни, а като сценарии с възможност за реализация. При тези два сценария, размерът на шоковете е сравним с изискуемия цикличен буфер за бюджета; за сравнение, шокът, реализиран по време на икономическата криза през 2009–2010 г., възлиза на около 9% от БВП.

Реалистичен сценарий

Следва да отбележим, че основния сценарий за развитието на икономиката през 2026 г. е донякъде близък с този на МФ. Разликите произтичат от последните позитивни тримесечни данни за растежа на БВП за 2025 г., които водят и до малко по-добра оценка за перспективите на растежа пред следващата година. Основния сценарий е доминиран от минимално подобрение на външната среда с отчитане на продължаващата стагнация на основни пазари като Германия и Италия.

За 2026 г. прогнозираме БВП по текущи цени от 241 166 хил. лв. (123 306 хил. евро) и съответно номинален растеж от 6,8%. Реалният растеж е 2,8% и дефлаторът е 3,9. Хармонизираната инфлация е оценена на 2,9% средногодишна и 3,3% в края на периода.

Очаква се темпът на растеж на потреблението да се понижи до 7,9% от 13,7% през 2025 г. Определящ фактор, ще бъде по-ниския растеж на пазара на труда и забавяне на ръста на доходите в реалния сектор. Реалният растеж на доходите ще се запази на положителна територия.

Инвестициите са 49 671 хил. лв., номинален растеж от 1,5%, но в реално изражение се отчита намаление и те не са двигател на растежа.

Отрицателният реален растеж на инвестициите се обяснява въвеждането на допълнителни регулаторни изисквания и високата база за 2025 г. Тези негативни фактори засилват напрежението върху инвестиционната активност, въпреки очакваното подобрение на кредитния рейтинг на страната след присъединяването ѝ към еврозоната, което би следвало да улесни достъпа до финансиране и да стимулира инвестициите в дългосрочен план. Прогнозира се намаление на частните инвестиции и по-слаб ръст на запасите. Плановите и степента на усвояване на проектите по ПВУ остават с голяма степен на вариативност към момента.

Табл.3. Прогноза на Фискалния съвет Реалистичен сценарий 2026

Реалистичен 2026	Лева хиляди	Евро хиляди
БВП номинал сума	241 166	123 306
БВП номинал растеж	6,8%	6,8%
БВП реален растеж	2,8%	2,8%
Дефлатор	3,9	3,9
Хармонизирана средногодишна инфлация	2,9%	2,9%
Потребление сума	193 708	99 041
Потребление растеж	7,90%	7,90%
Инвестиции обща сума	49 671	25 396
Инвестиции дял БВП	20,6%	20,6%
Износ сума	116 222	59 423
Внос сума	118 435	60 555
Салдо	-2 213	-1 131

*Изчисленията по прогнозите са на ФС

Оптимистичен сценарий

Този сценарий е базиран за допускане на много по-благоприятно развитие на инвестициите и на външната среда. Дефлаторът и хармонизираната инфлация са значително по-високи.

За 2026 г. прогнозираме БВП по текущи цени от 248 934 хил.лв. и съответно растеж от 10,3%. Реалният растеж е 3,8% и дефлаторът е 6,3. Хармонизираната инфлация е 4,1% средногодишна и 5,4% в края на периода.

Според направената прогноза, потреблението нараства с 7,8%. Инвестициите възлизат на 55 937 хил.лв., като растежа се дължи на нарастването на частните инвестиции и усвояването на всички планирани близо 3,5 млрд. евро по ПВУ (трети, четвърти и пети транш). В резултат делът на инвестициите в БВП достига 22,5%, като те се явяват основния двигател на растежа.

Износът нараства на 118 249 хил.лв. (+5%), а вносът – до 118 781 хил. лв. (+3%), което води до слабо отрицателно търговско салдо от 532 хил. лв.

Табл.4. Прогноза на Фискалния съвет Оптимистичен сценарий 2026

Оптимистичен 2026	Лева хиляди	Евро хиляди
БВП номинал сума	248 934	127 278
БВП номинал растеж	10,3%	10,3%
БВП реален растеж	3,8%	3,8%
Дефлатор	6,3	6,3
Хармонизирана средногодишна инфлация	4,1%	4,1%
Потребление сума	193 529	98 950
Потребление растеж	7,8%	7,8%
Инвестиции обща сума	55 937	28 600
Инвестиции дял БВП	22,5%	22,5%
Износ сума	118 249	60 460
Внос сума	118 781	60 732
Салдо	-532	-272

*Изчисленията по прогнозите са на ФС

Песимистичен сценарий

Този сценарий не е крайно песимистичен, а реализуем при допускания за продължаваща и разрастваща стагнация на водещите ни търговски партньори, съпроводена с фискални кризи, негативна преоценка на намеренията на частните инвестиции и реализиране на минимални траншове по ПВУ.

За 2026 г. прогнозираме БВП по текущи цени от 237 545 хил.лв. и съответно растеж от 5,2%. Реалният растеж е 1,9% и дефлаторът е 3,2. Хармонизираната инфлация е 2,4% средногодишна и 2,5% в края на периода.

Потреблението нараства с 6,8%. Инвестициите са 48 692 хил.лв., като се отчита номинален спад без растеж на частните инвестиции и минимално усвояване на траншове по ПВУ.

Износът нараства само с 2,3%, вносът нараства с 2,4%, следователно салдото е силно отрицателно.

Табл.5. Прогноза на Фискалния съвет Песимистичен сценарий 2026

Песимистичен 2026	Лева хиляди	Евро хиляди
БВП номинал сума	237 545	121 455
БВП номинал растеж	5,2%	5,2%
БВП реален растеж	1,9%	1,9%
Дефлатор	3,2	3,2
Хармонизирана средногодишна инфлация	2,4%	2,4%
Потребление сума	191 733	98 032
Потребление растеж	6,80%	6,80%
Инвестиции обща сума	48 692	24 896
Инвестиции дял БВП	20,5%	20,5%
Износ сума	115 209	58 905
Внос сума	118 089	60 378
Салдо	-2 881	-1 473

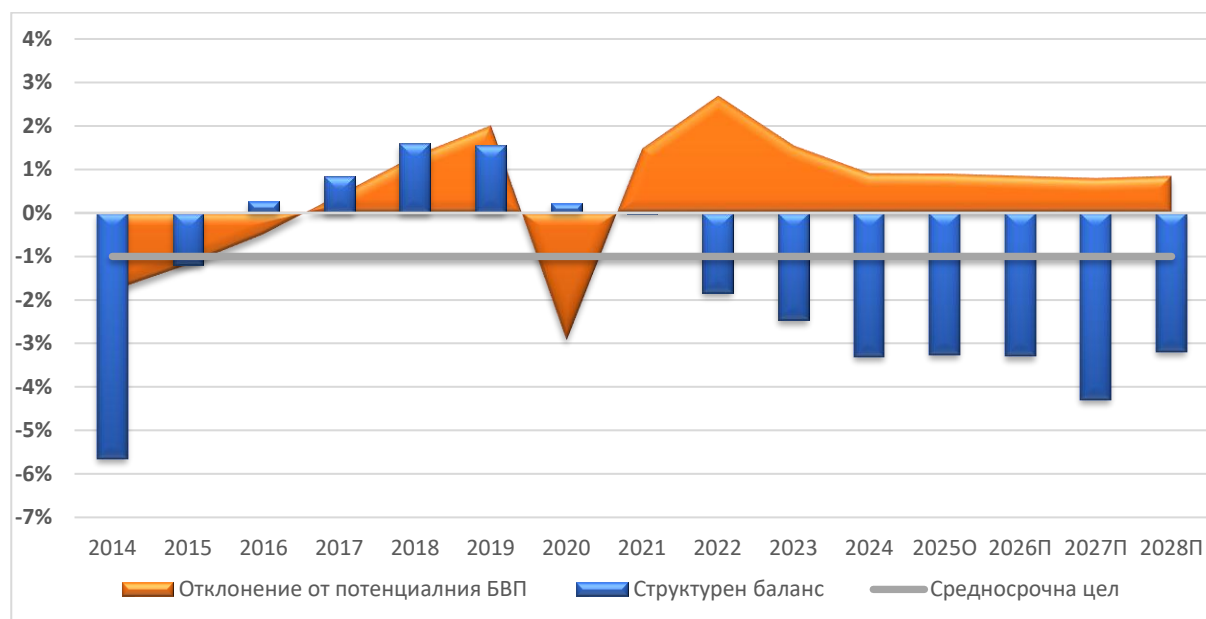
*Изчисленията по прогнозите са на ФС

II. Оценка на фискалната рамка

Фискалният съвет използва собствени оценки за потенциален БВП и е консултирал оценките си с независими експерти. Отклонението от потенциалния БВП е използвано за изчисляването на по-долните индикатори. Трябва да отбележим, че оценките се различават от тези на МФ за които е налична официална информация. Считаме, че състоянието и развитието на пазара на труда и нивото на потребление, по-скоро подкрепя нашите оценки за отклонението от потенциалния БВП за 2021-2028 г., като се очаква то да остане положително през целия прогнозен период. Структурният бюджетен баланс е представен на графика 1.

При оценката на фискалната рамка са използвани прогнози на БВП по текущи цени на Министерство на финансите с цел последователност и сравнимост при оценка на индикаторите. ФС разработи и вариант със собствена прогноза на БВП за периода до 2028 г., стъпвайки на актуализираната си оценка за БВП за 2025г., но това води значителни отклонения в показателите на бюджета и променя картината при която е изграден сценария на този бюджет.

Граф. 1. Структурен бюджетен баланс



Източник: ФС по данни на МФ

Видно от графиката е, че последиците от пандемията се отразиха върху общата икономическа активност, поради което през 2020 и 2021 г. икономиката се е развивала под своя потенциал. През 2022 г. наблюдавахме противоположни пътища на развитие, обуславящи затваряне на отклонението от потенциалния БВП и преминаването му на положителна територия.

През 2022 г. бе допуснато формиране на структурен дефицит, който продължава да се задълбочава и през 2023 г., въпреки силно положителното отклонение от потенциалния БВП.

Фискалната позиция за 2024 г. отново се характеризира с плавно намаляващото положително отклонение от потенциалния БВП, като се комбинира с рязко нарастване на структурния дефицит за сектор „Държавно управление“. Тогава за първи път структурния дефицит надхвърля 3% от БВП.

В прогнозите за периода 2025-2028г. наблюдаваме продължаване на тенденцията за надхвърляне на структурния дефицит на лимита от 3%, като към края на периода нарушението е твърде значимо - -4,3% за 2027 г. и -3,2% за 2028 г. За периода 2024-2028 фискалната политика е проциклична и при стабилно, макар и първоначално забавящо се, положително отклонение от потенциалния БВП отчита нарушение на лимита от 3% за структурния дефицит.

Системното нарушение на правилото за структурния дефицит е доказателство за изоставяне на средносрочната бюджетна цел за структурния дефицит, поставена в Глава втора „Фискални правила“, членове 23 и 24 от Закона за публичните финанси. Особено рязко се увеличава структурния дефицит през 2027г. В същото време придържането към средносрочната бюджетна цел за структурен дефицит, заложена в Закона за публичните финанси (ЗПФ) (-1% от БВП), престава да бъде цел при подготовката на проектобюджетите. ЗПФ регламентира няколко числови фискални правила, за спазването на които следи Фискалният съвет. Промените в законодателството отразяващи новата общоевропейска икономическа рамка съвпадат с присъединяването на страната ни към еврозоната, което също води до промени в процедурите за съгласуване на бюджетните рамки. Основното предизвикателство пред спазването на правилата е нарастването на военните разходи поради геополитическите напрежения в света. В тази връзка на 04.06.2025 г. Европейската комисия предложи да се задейства клауза за дерогация на разходите за отбрана в размер на 1,5% от БВП, така че трайно по-високите разходи за отбрана да не застрашат фискалната устойчивост в средносрочен план. ФС счита, че подобряващият подход е освобождаване на фискално пространство за разходите за отбрана, отколкото прехвърлянето им към дефицита.

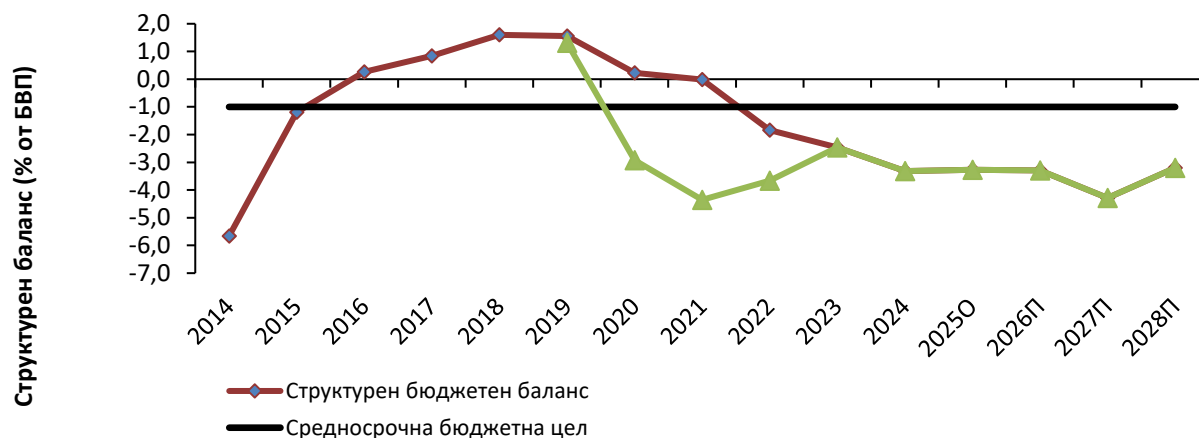
2.1.1. Балансови правила

Средносрочна бюджетна цел (СБЦ) и структурен баланс

С новата рамка за икономическо и фискално управление на ЕС, бе променено използването на показателя за средносрочна фискална цел. Новите начини за изчисляване на фискалната устойчивост дават по-голяма гъвкавост за държавите с нисък дълг, но изискват по-голяма отговорност при решения с дългосрочни последици, поради значителната големина и инерционност на бюджетния сектор. Въпреки, че показателят вече не се използва за целите на фискалния мониторинг, изчисляването на средносрочна бюджетна цел остава важно, тъй като ориентира за необходимото ниво на дефицита за поддържане на дългосрочна бюджетна устойчивост. Поради ниския размер на показателя за консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ (под 40% от БВП) се приема, че СБЦ на България за периода на анализираната средносрочна бюджетна прогноза е -1% от БВП. За изчисляването на структурния баланс съществено значение има размера на т.нар. еднократни мерки, затова графиката отразява и какъв би бил структурният дефицит, ако не се приспадаха тези разходи за еднократни мерки.

Бюджетната политика от 2022 г. трайно преминава от структурен излишък към структурни дефицити. Преминава се от рестриктивна фискална политика към експанзия.

Граф. 2. Структурно бюджетно салдо и СБЦ



Източник: ФС по данни на МФ

През целия прогнозен период се планира структурен дефицит, по-голям от определената средносрочна бюджетна цел. Следва да коментираме, че една от основните причини за влошаване на бюджетното салдо е постоянното повишаване на текущите разходи с проциклично действие.

Дефицит на сектор „Държавно управление“ и касово салдо

Съгласно чл. 25, ал. 1. на ЗПФ целта за салдото на сектор "Държавно управление" е постигане и/или поддържане на нулево или положително салдо. Ал. 2 регламентира дефицит на сектор "Държавно управление" на годишна основа, който не може да надвишава 3 % от БВП. Допускат се изключения при извънредни обстоятелства, за каквото се считаше пандемията от COVID-19.

По предварителни данни на МФ, за 2025г. салдото на сектор "Държавно управление" е отрицателно - в размер на 3,0% от БВП т.е. на ръба на правилото.

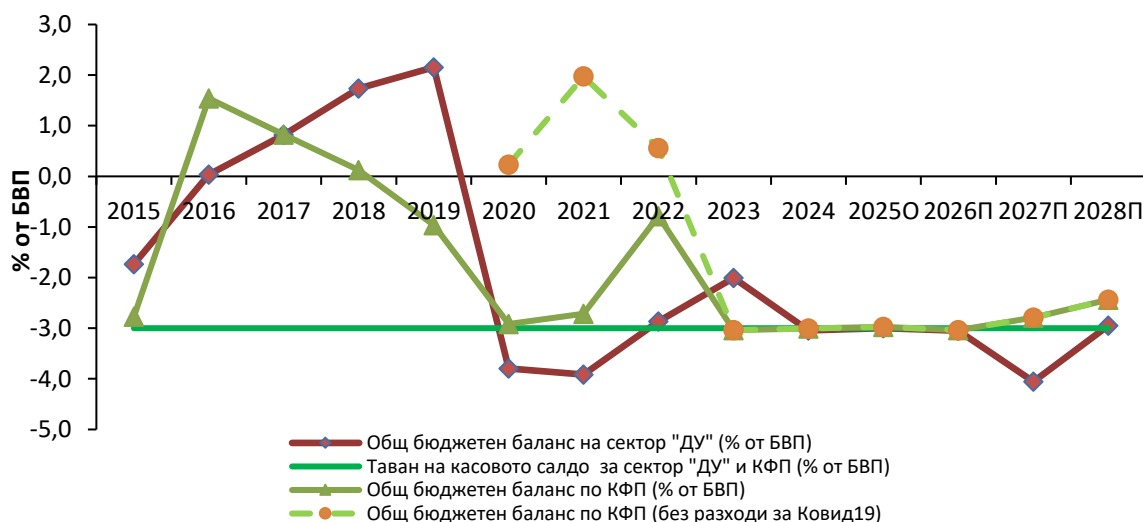
Недопускането на дефицит по-голям от 3% от БВП за сектор „Държавно управление“ е и един от критериите за конвергенция, който България трябва да спазва, за да се присъедини към еврозоната (критерии от Маастрихт).

В средносрочен план е предвидено дефицитът на сектор „Държавно управление“ да се изменя както следва: - - 3,0% за 2026 г., - 4,1% за 2027 г. и -2,9% от БВП за 2028 г.

По отношение на бюджетния дефицит по КФП, изчислен на касова основа, в чл. 27, ал. 4 от ЗПФ е посочено, че той не може да надвишава 3 % от БВП, като при извънредни обстоятелства се допуска и по-голям дефицит.

За 2025 г. беше заложено спазване на правилото на горната законово допустима граница от 3,0% дефицит. По предварителен отчет на МФ за 2025г. това е постигнато и правилото е изпълнено точно на ръба - дефицит от -3% от БВП. За 2026 г. дефицита също е точно -3% - на ръба на правилото. За 2027 г. дефицитът по КФП е – 2,8%, а за 2028 г. е - 2,4%.

Граф. 3. Баланси на сектор „Държавно управление“ и КФП (% от БВП)



Източник: ФС по данни на МФ

Това е формално изпълнение на критерии на база оптимистични допускания за приходната част при липса на официално заложен буфер в бюджета. Разработената оценка за приходите за 2026 г. показва риск от неизпълнение на данъчните приходи от над 3,5 млрд. евро., спрямо публикуваните до този момент данни. Считаме, че за по-голяма прозрачност, Министерство на финансите трябва да публикува техническа част относно прехода от касовия формат на Консолидираната програма и формата на „Държавно управление“.

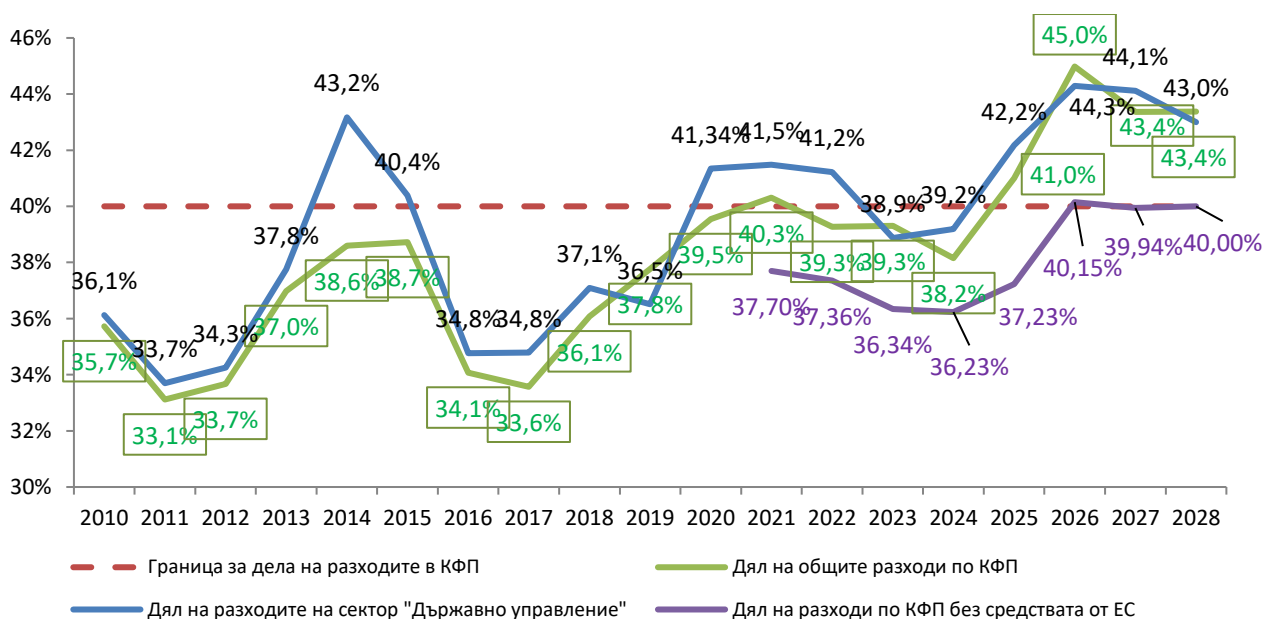
2.1.2. Разходни правила

Правило за дял на разходите в БВП

Това правило е национално и цели да ограничи размера на публичния сектор до 40% от БВП.

До 2025 г. общите бюджетни разходи по КФП са в рамките на ограничението от 40 % от БВП (с изключение на 2021 г. от 40,3%). През 2020 г. от обхвата на правилото бяха изключени разходите, извършвани от сметки за средства от Европейския съюз с мотива да не се ограничава усвояването на средствата. От Граф. 4. се вижда, че за 2025г. след приспадане на средствата от ЕС, планираните разходи по КФП възлизат на 37,23% от БВП – спазвайки правилото. Ако не се приспадна обаче разходите, извършвани по сметки за средства от Европейския съюз, общите разходи по КФП нарастват до 41,0% от БВП. За 2026 г. дори след приспадане на средствата от ЕС разходите по КФП са 40,15% от БВП и надхвърлят горната граница на правилото. През останалите години от прогнозния период процентите спазват горната граница на правилото, при приспадане на европейските средства. Без приспадане на европейските средства тези разходи надхвърлят 43,0% от БВП за всяка една от годините до 2028г.

Граф. 4. Дял на разходите в БВП с и без разходите за COVID-19



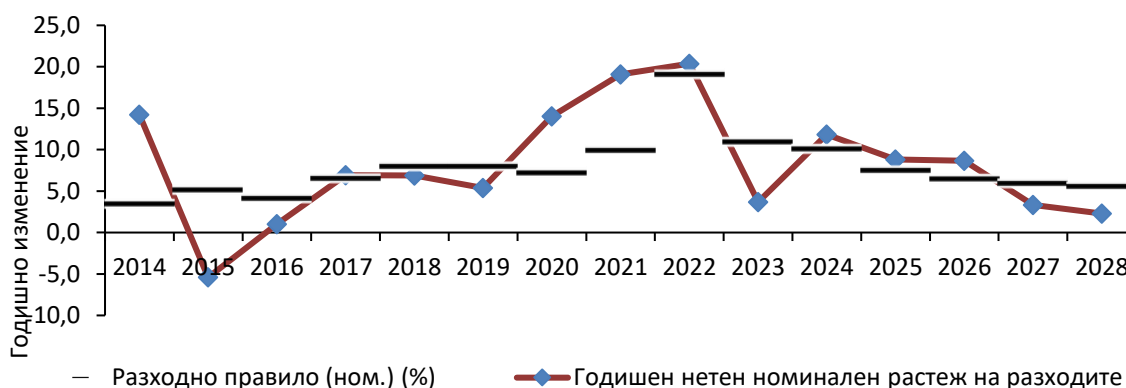
Източник: ФС по данни на МФ

Според Фискалния съвет изключението за европейски сметки, следва да отпадне и да бъде променен ЗПФ поради противоречие с икономическата логика на това правило да ограничава фискалната експанзия и влиянието на бюджетните разходи върху макроикономическите агрегати.

Ограничение на ръста на разходите

Ограничението за ръст на разходите е дефинирано като фискално правило в ЗПФ, чл. 26, съгласно което годишният ръст на разходите не следва да надхвърля референтния растеж на потенциалния Брутен вътрешен продукт, като обхватът на разходите и методологията за изчисляване на референтния растеж на потенциалния брутен вътрешен продукт се определят съгласно изискванията на ЕК. Допустим е по-висок ръст само когато извънредни обстоятелства налагат това и при компенсиране с допълнителни мерки, водещи до увеличаване на бюджетните приходи (които не са с еднократен характер).

Граф. 5. Разходно правило



Бележка: Разходното правило се спазва, когато коригираните разходи растат с по-малко от определен референтен растеж. Разходите са коригирани съгласно изискванията на Vade Mecum on the Stability and Growth

Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Горната графика показва, че основната причина за липсата на фискално пространство се дължи на изпреварващия ръст на разходите в периода 2020-2024 г. и липсата на структурни мерки през следващите периоди.

На база направени изчисления от Министерството на финансите изменението в реално изражение на разходния индикатор се оценява съответно на 4% за 2025 г., 4% за 2026 г., 0,2%

за 2027 г и -0.1% за 2028 г. Според изчисленията на ЕК нивото на референтния растеж се оценява средно на 2,2% за периода 2024-2028 г.

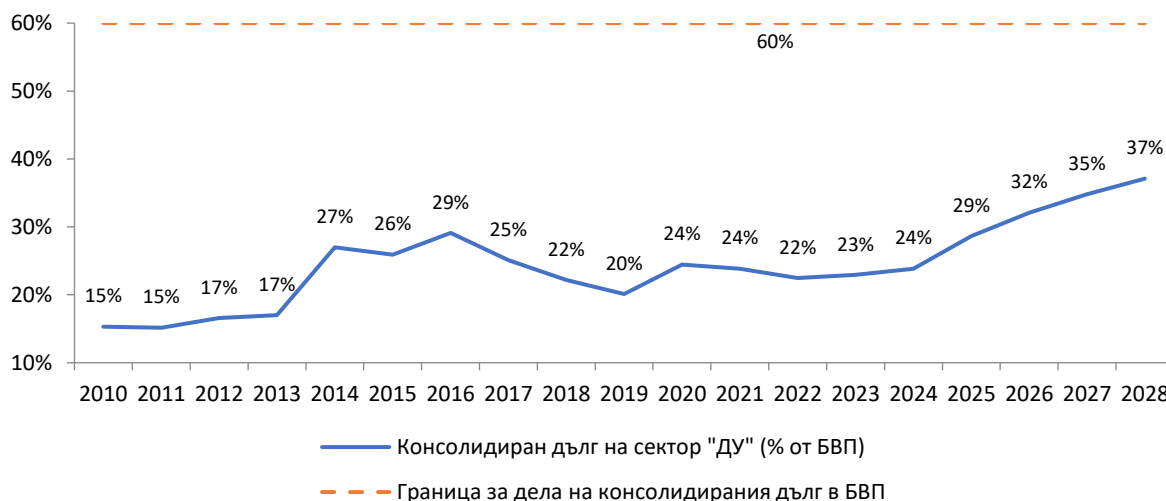
2.1.3. Дългово правило

Фискалното правило за ограничение на дела на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“ е установено в чл. 29 на ЗПФ, съгласно който номиналният размер на консолидирания дълг на сектор "Държавно управление" към края на всяка година не може да надвишава 60 на сто от БВП. Това правило е и едно от основните изисквания на Пакта за стабилност и растеж.

Вследствие на по-консервативната фискална политика през последното десетилетие, нивото на дълга у нас запазва нива, които са далеч по-ниски от ограничението.

Разхлабването на фискалната политика през последните години и прогнозните дефицити през следващите периоди доведоха до значително нарастване в номинално отношение на дълга. Фискалният съвет неколккратно отбелязва, че темповете на нарастването му от началото на пандемията са твърде интензивни, а при реализиране на прогнозните бюджетни дефицити, прогнозите показват, че дългът ще се увеличи до над 37% от БВП.

Граф. 6. Консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“

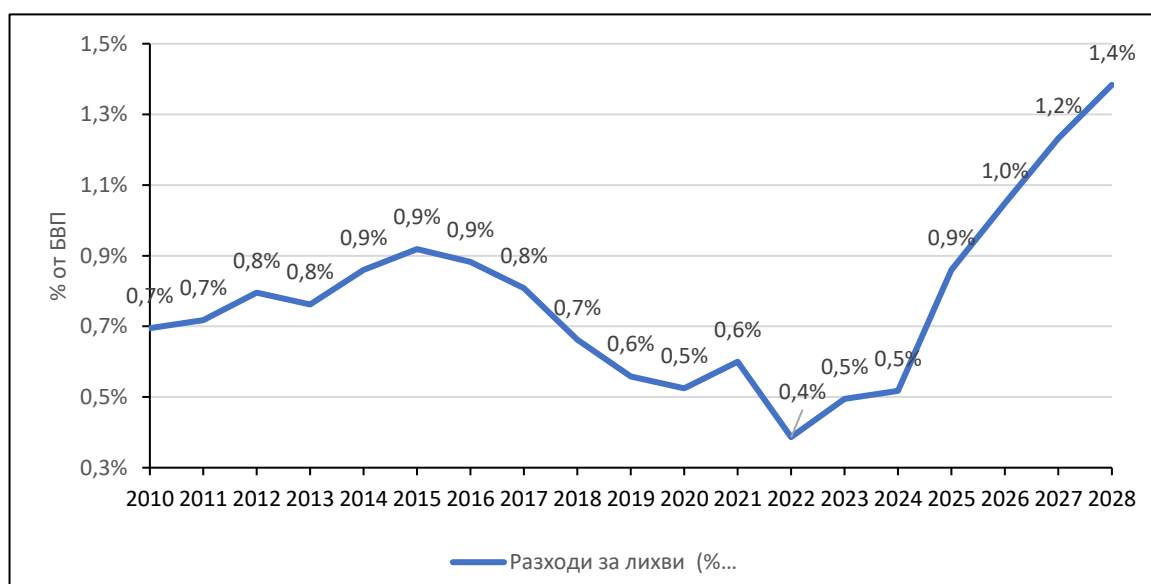


Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Следва да се подчертае, че при разглеждането на динамиката на дълга като дял от БВП, важността на нарастването му в номинален размер може да бъде подценена (особено предвид факта, че България е далеч от ограничението за 60 на сто). Това е така, защото успоредно с дълга значително се повишава и номиналният размер на БВП.

Значителното номинално нарастване на дълга води и до повишаване на разходите за лихви до 542 млн. евро за 2024 г., 971 млн. евро за 2025 г., 1 260 млн. евро за 2026 г., 1 566 млн. евро за 2027 г., 1 850 млн. евро за 2028 г. В реален размер това означава разходите за лихви да нараснат от нива около 0,5% от БВП през 2024 г. до около 1,4% от БВП в края на прогнозния период.

Граф. 7. Разходи за лихви като % от БВП



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Около 75% от публичния дълг на България се финансира на външните пазари (както е ситуацията в повечето източноевропейски икономики), което излага страната на глобални пазарни рискове. Когато външните пазари установят силно нарастване на дълга те повишават неговата рискова премия за финансиране. Като резултат е възможно цената на финансиране на българския дълг да се окаже по-висока от тази на силно задлъжнели икономики като Гърция и Италия, каквато е ситуацията в Румъния с ниво на дълга около 53% от БВП в момента.

По отношение на целевото разходване на дълга следва да отчетем, че според прогнозата на МФ, държавният дълг ще бъде насочен към осигуряване на необходимите

ресурси за рефинансиране на дълга в обращение, финансиране на планираните дефицити по държавния бюджет и подкрепата на ликвидността. В обхвата на дълга се включват и усвоявания по инструмента SAFE. Чрез този инструмент на държавите членки се предоставя финансова помощ, която им позволява да направят спешни и мащабни публични инвестиции в подкрепа на европейската отбранителна промишленост.

Препоръчително е политиката по управление на държавния дълг през следващите години да бъде гъвкаво адаптирана към текущите пазарни условия, с оглед навременното идентифициране и управление на рисковете. Ключовите цели следва да включват минимизиране на ликвидните рискове при изпълнението на бюджета, запазване на устойчивостта на основните дългови параметри и избягване на концентрация на плащанията в години с натоварен погасителен график.

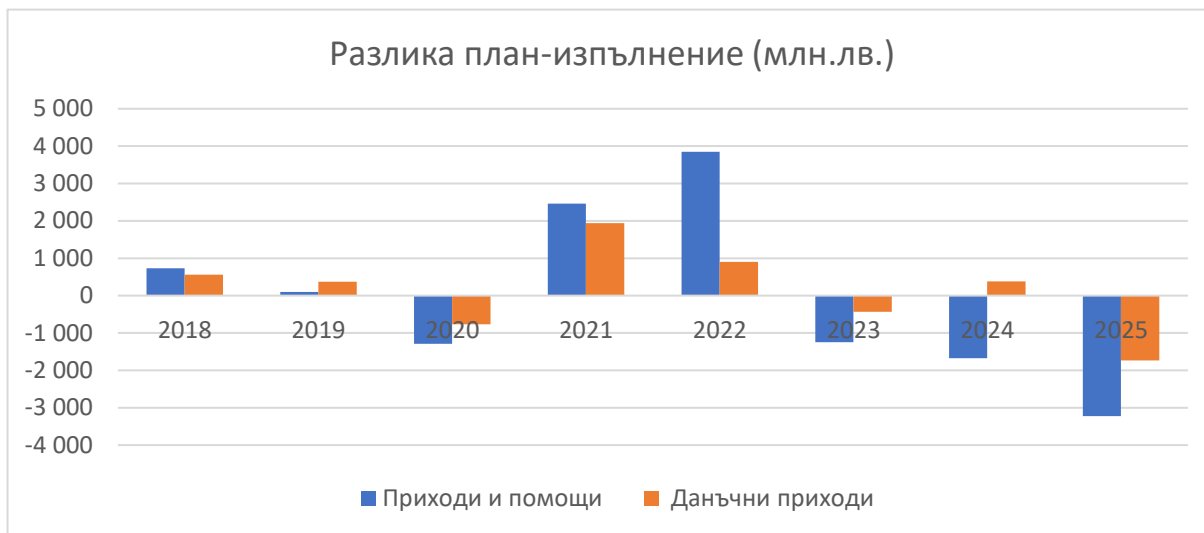
III. Анализ на приходите и разходите по КФП

3.1.1 Анализ на приходите по КФП

При анализа на приходите е важно да се отбележат няколко основни момента. Икономическата среда продължава да бъде изключително благоприятна за данъчните приходи. През 2025 г. и предходните години, структурата на БВП благоприятства по-високите данъчни приходи като дял спрямо БВП, поради растеж базиран на потребление и внос.

През 2026 г. се променя посоката, макар и минимално, като се очаква потреблението да забави растежа си с близо 2 процентни пункта, с по-висок акцент на инвестициите, т.е. структурата на БВП, се очаква да не бъде толкова благоприятна. ФС е използвал за оценките си за данъчните приходи намаление от 0.5% процентни пункта, спрямо очакваното ниво от 30.1% от БВП с изкл. еднократни приходи през 2025г. за сравнимост. ФС има собствена оценка за приходите за 2025 г. която се различава от тази на МФ. За целите на анализа са използвани данните на МФ за съпоставимост и консистентност на оценката. Следва да се има предвид, че общото номинално изменение на БВП за 2026 г. е 6.4% според прогнозата на МФ.

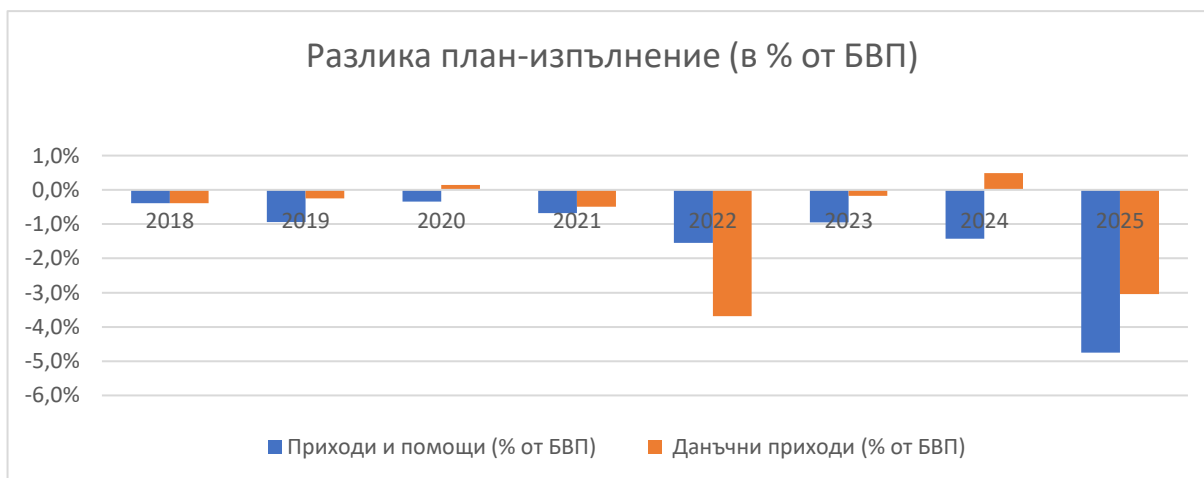
Граф.8 Изпълнение на приходните агрегати спрямо плана (млн. лв.)



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ (оценка на ФС за 2025г.)

Графиките по-долу илюстрират степента на грешка през последните години при оценка на общото ниво на приходите и на данъчно-осигурителните приходи. Вижда се, че степента на отклонение за 2025 г. надвишава значително усреднената за периода и е едноточна, като номинални разлики и като % от БВП. Разнопосочните разлики през 2021-22 г. са основно поради значителните разлики в оценката за номиналния растеж на БВП.

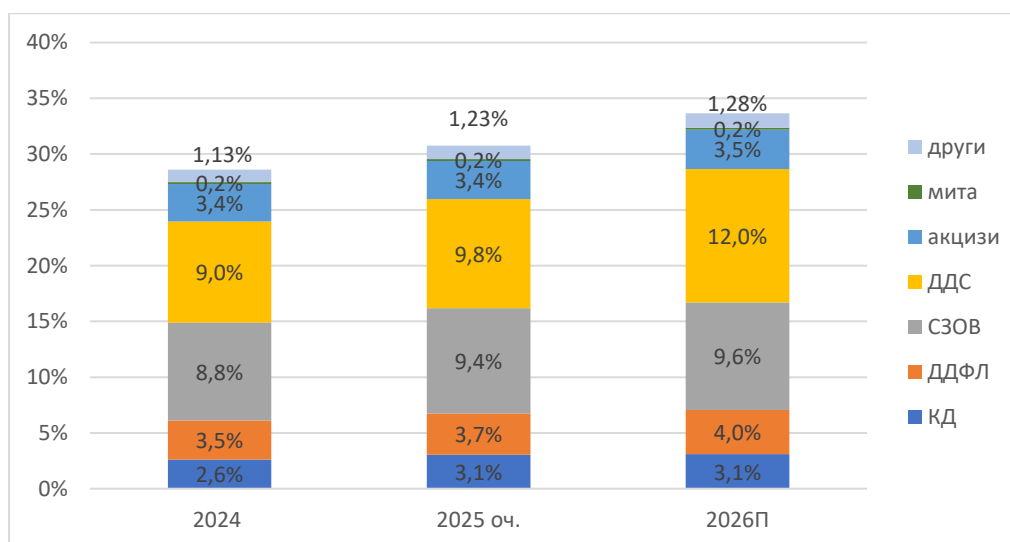
Граф.9 Изпълнение на приходните агрегати спрямо плана (% от БВП)



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ (оценка на ФС за 2025г.)

Основният момент, който привлича вниманието при анализа на приходната част на бюджета е рекордния реален ръст на данъчно-осигурителната тежест с 9,4%, или 16,4% номинален растеж. В проекто-бюджета за 2026г. тя се увеличава от 30,8% от БВП до 33,7% от БВП, т.е. с 2,7 пр.п. От тях 2,2 пр.п. се дължи на увеличаване на тежестта на ДДС, който ще достигне 12% от БВП. Акцизите добавят 0,1 пр.п. в ръста на данъчната тежест и така косвените данъци вече ще формират 46,6% от общата данъчно-осигурителна тежест. При това не са обявени никакви промени по отношение на ставката по ДДС. На приходите от ДДФЛ се падат 0,3 пр.п. от увеличението на данъчната тежест, а на социално-осигурителните вноски 0,2 пр.п.

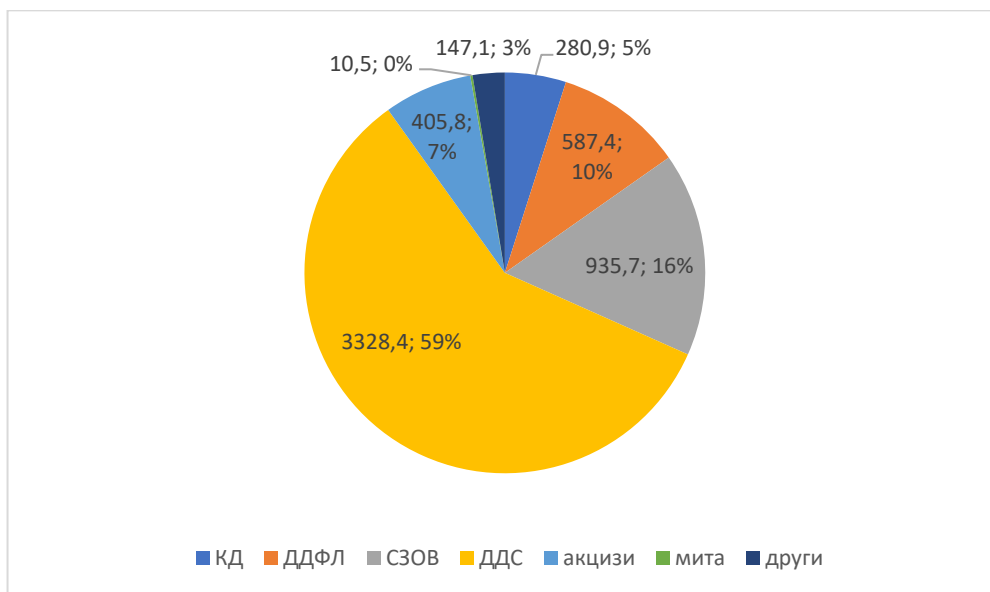
Граф.10 Структура на данъчно-осигурителната тежест (дял от БВП)



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

От представената информация е видно, че през 2025г. планираните данъчни приходи са били надценени, но през 2026г. те изглеждат още по-надценени. Изпълнението на данъчните приходи към октомври 2025г. е 77,1%, което означава, че се отчита изоставане от плана. Номиналният ръст на данъчно-осигурителните приходи възлиза на 5,7 млрд. евро или 16,4% спрямо очакваните стойности за 2025г. Допълнителните приходи ще бъдат събрани от следните данъци:

Граф.11 Допълнителни данъчни приходи през 2026г.



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Както се вижда почти 3,3 млрд. евро или повече от половината нови данъчни приходи се очакват по линия на ДДС. При този данък се планира номинален ръст на приходите от 30% за една година, което е нереалистично при запазване на ставката, инфлация от 3,5% и икономически растеж от 2,7%. Осигурителните приходи формират 16% от допълнителната тежест или 900 млн. евро. При тях номиналният ръст е 9%, докато при приходите от ДДФЛ той е 14%. Темпът на изменение на приходите от ДДФЛ също изглежда непостижим при ръст на компенсацията на един нает от 5,6% за 2026г. Именно на ДДФЛ се дължи 10% или 590 млн. евро от допълнителната данъчна тежест. На следващо място с 406 млн. лв. ръст на данъчните приходи са акцизите, следвани от данък печалба с 281 млн. евро. Годишното увеличение в приходите от корпоративния данък е в рамките на 8%.

На този фон Проектобюджет 2026 е оптимистичен. Прогнозните траектории за приходите изглеждат необосновани. Правителството очаква рекордни приходи в размер на 50,4 млрд. евро – ръст от 5,7 млрд. евро или 13% спрямо очакваните постъпления за 2025г. Освен това резервите за повишаване на данъчната събираемост при подобряване работата на органите по приходите е изчерпан в известна степен.

Фискалният съвет е изготвил оценка на приходите на база разполагаемата информация за дискреционните мерки от МФ и собствената му оценка за развитието на икономиката.

Таблица 6. Оценка на приходите на Фискален съвет (млн. евро)

	2025	2026	2026		2025	2026	2026	2026	2026
	очаквано ФС	прогноза ФС млн.евро	прогноза МФ	разлика МФ-ФС	очаквано ФС	прогноза ФС (%от БВП)	прогноза МФ	прогноза ФС (ръст 2026/2025)	прогноза МФ
I. Приходи и помощи	42 933,1	47 832,4	50 402,2	2 569,8	37,2%	38,8%	41,9%	11,4%	17,4%
Данъчни приходи	34 485,8	37 315,3	40 481,9	3 166,6	29,9%	30,3%	33,7%	8,2%	17,4%
Неданъчни приходи	5 833,4	5 506,5	5 800,8	294,3	5,1%	4,5%	4,8%	-5,6%	-0,6%
Помощи	2 613,9	5 010,7	4 119,5	-891,2	2,3%	4,1%	3,4%	91,7%	57,6%

Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Фискалният съвет базира прогнозата си за данъчно-осигурителните приходи на оценката за номинален ръст на БВП от 6.8% и стойност на БВП за 2026 г. от 123306 млрд.евро, с отчитане на източниците на растеж, и промяна в структурата на БВП в полза на инвестиции и по-силен износ. Нетирани са еднократните приходи през 2025 г. и е направена оценка на мерките за събираемост в дискреционните мерки за 2026 г.

Без да коментира отрицателното им въздействие върху бизнес средата, направената оценка е възможна при намаляване с около от 20-30% на така наречения сив сектор в зависимост от ползваната оценка за големината му. Или допълнително нарастване на основата с 5-7 млрд. евро, при размер на сивия сектор от 14% до максимална оценка около 30% от размера на икономиката.

Следва да отбележим, че това не кореспондира с направената прогноза на БВП за 2026г., т.е. БВП за 2026 г. трябва да се увеличи минимално на 125-127 млрд. евро ако тези мерки имат ефект. Оценката за дискреционния ефект от промяната на данък дивидент е за максимално 50 млн. евро. Останалите оценки на дискреционни мерки са същите като оценката на МФ. Що се отнася до разликата в оценките за размера на помощите, те са основно в оценката в календара за получаване на трансферите по ПВУ. ФС оценява като минимална възможността за получаване на третия транш поради времево процедурно ограничение за получаването му до края на годината. Съответно това е намерило отражение в значително по-високата оценка за приходите през 2026 г. ФС е работил с оценка за постъпленията през 2026г. в непълнен размер на 3, 4 и 5 транш от около 3.5 млрд. евро. ФС отчита консервативността на оценката си, но счита че подхода при съставяне на бюджета трябва да бъде базиран на разумна предпазливост, съобразно добрите практики за управление на бюджета. Следва да се отчита, че вследствие на по високата оценка на БВП за 2026г. спрямо тази на МФ, в оценката на данъчните приходи има по високи

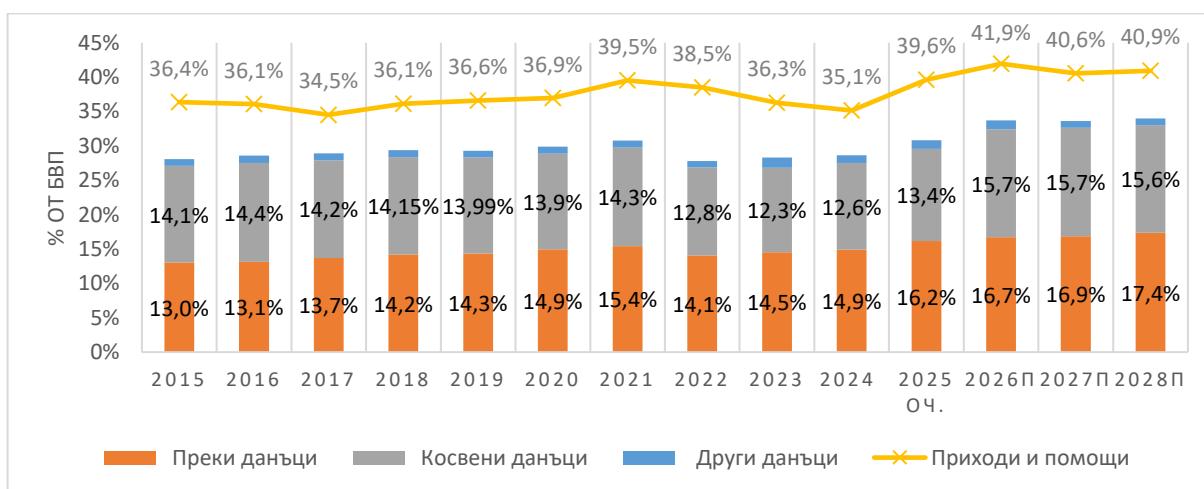
постъпления от около 1 млрд. евро, което изкривява съпоставимостта на оценките. При нетиране на тези данни, разликата в оценката за събираемостта би била още по-голяма.

За пета поредна година се предлага в бюджета да се внасят дивидентите от държавните предприятия на 100%, което поставя управлението им в средносрочен и дългосрочен план под риск, свързан както с липсата на ликвидност, така и с невъзможността за развитие и поддържане на конкурентоспособност. Освен това липсва логика да бъдат изземвани собствените ресурси на предприятията, а да бъдат стабилизиращи с увеличение на капитала чрез трансфери от бюджета.

Нивото на приходите като дял от БВП за целия прогнозен период 2026-2028 г. надхвърля 40% от БВП. Очакванията са до края на 2025 г. те да възлязат на 44,5 млрд. евро, което се явява 39,4% от БВП спрямо заложените по план 41,9% БВП (според очакванията на ФС приходите за 2025г. ще бъдат по-ниски (42,9 млрд. евро), а БВП по-висок и съотношението ще спадне до 37,2% от БВП). За 2026 г. са планирани 50,4 млрд. евро или отново 41,9% от БВП.

За 2026 г. приходите от косвени данъци се увеличават с 25% или с 3,75 млрд. евро до 18,9 млрд. евро (при 14% и 1,9 млрд. евро очакван растеж през 2025г., а според нашата прогноза ще е 1,6 млрд. евро). Делът на косвените данъци през 2026г. се увеличава до 46,6% от всички данъчно-осигурителни приходи.

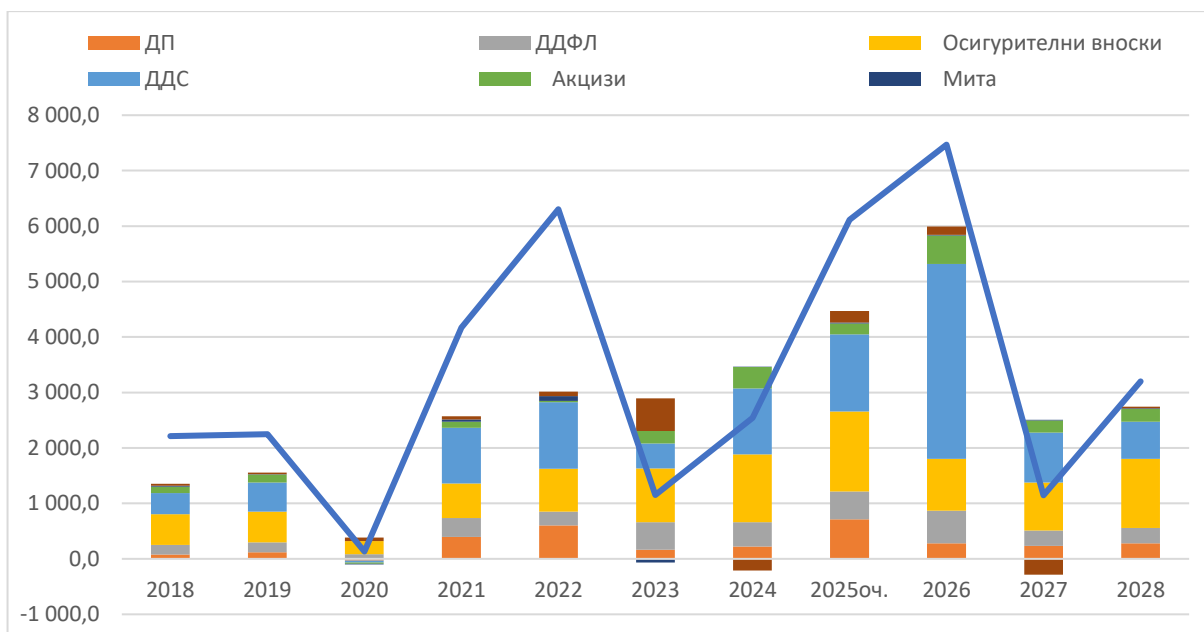
Граф.12 Структура по видове приходи в дял от БВП



Източник: ФС по данни на МФ

Изменението на приходите по видове данъци в абсолютна стойност е представено на Граф. 13.

Граф.13 Изменение на приходите по видове данъци, млн. евро



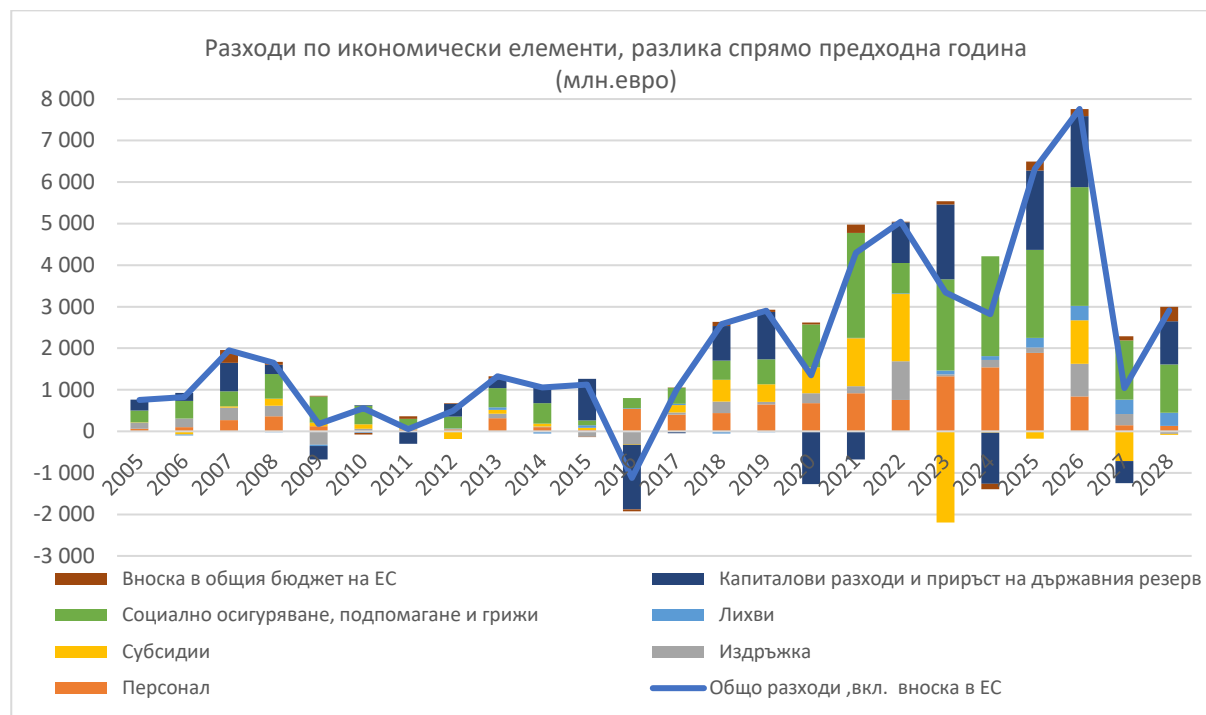
Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Общата приходна експанзия е 2,5% от БВП, т.е. по-ниска от данъчната експанзия заради по-ниския обем на неданъчните приходи. Те намаляват с 4% и възлизат на 5,8 млрд. евро при очаквани 6 млрд. евро за тази година. Помощите са планирани на най-високото си равнище и достигат 4,1 млрд. евро. Годишният им ръст не е много висок заради високата им стойност и в бюджета за тази година, а причината са очакваните плащания по ПВУ.

3.1.2. Анализ на разходите по КФП

За втора поредна година се наблюдава сериозна експанзия на държавните разходи. В бюджета за 2025г. беше планирано увеличение на държавните разходи с 6% от БВП (според очакваното изпълнение те ще се увеличат с около 4,4% от БВП). За 2026г. е предвидено публичният сектор да достигне 45% от БВП, което е с 2,5 пр.п. повече от миналата година. Това означава, че за 2 години държавният сектор се увеличава с 6,8% от БВП. Единственият външен фактор, разглеждан като неутрална за дефицита мярка е увеличението на приходите и съответно на разходите, финансирани от еврофондовете, вкл. от ПВУ. Нетният ефект е около 2% от БВП.

Граф.14 Изменение на разходите (млн.евро)



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

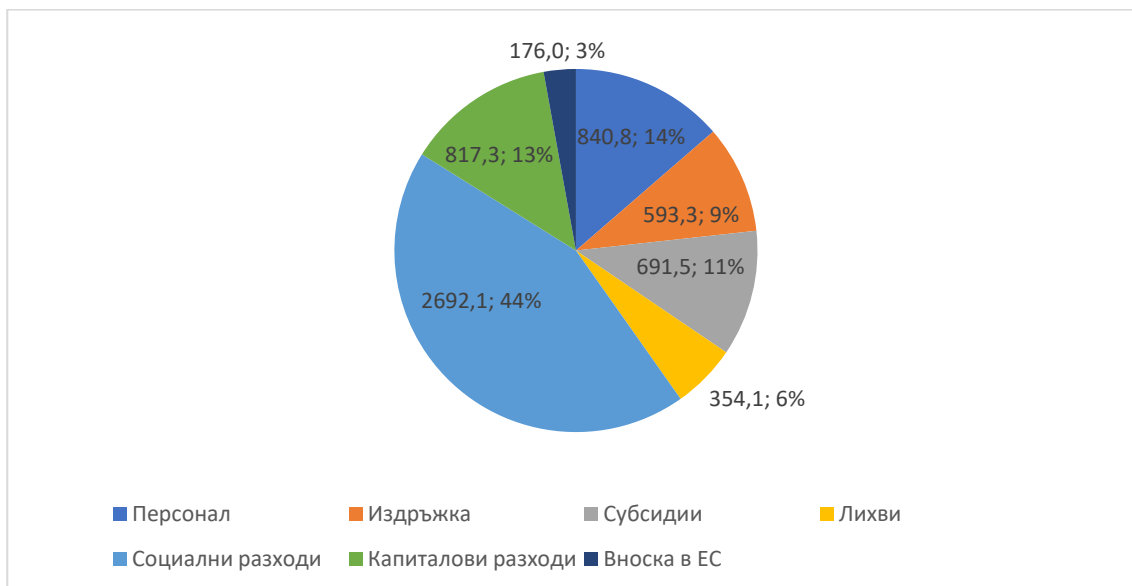
Както се вижда от графика 14, очакваната консолидация на разходите през 2027-28г. е от свиване на разходите за субсидии и капиталови разходи, поради изтичане действието на ПВУ през 2026г. Същевременно няма планирани структурни мерки, които да обосноват забавяне темпа на разходите в останалите разходни агрегати.

Сумарното увеличение на разходите за четирите години възлиза на 10,1 млрд. евро., като най-сериозно е през 2026г. – с 6,2 млрд. евро (7,76 млрд. евро според ФС). Всъщност, толкова е и номиналното увеличение на БВП през 2026г., което изцяло ще се насочи към публичния сектор. Планираните разходи по КФП за 2026 г. възлизат на 54,1 млрд. евро, което спрямо очакваното от МФ изпълнение за 2025 г. представлява ръст от 3%, а спрямо очакваното равнище от ФС в размер на 46,3 млрд. евро ръстът е почти 17%. Заложеният ръст на разходите през 2026г. изпреварва значително номиналния ръст на БВП от 6,4% (по наши прогнози 6,8%). През 2027г. се планира минимален ръст на разходите от 2%, а през 2028г. ръст от 5%.

Анализът на разпределението на допълнителните разходи от 6,1 млрд. евро през 2026г. по направления показва, че 44% от тях ще са за финансиране на социални разходи (2,7 млрд. евро). На второ място са разходите за персонал, които ще се увеличат с 841 млн.

евро, следвани от разходите за публични инвестиции в размер на 817 млн. евро. Почти 700 млн. евро от увеличението (или 11%) отиват за субсидии, а с близо 600 млн. евро ще се увеличи издръжката. Увеличението в лихвените разходи и вноската в ЕС ще струва още 530 млн. евро.

Граф. 15. Разпределение на допълнителните разходи за 2026г., млн. евро.



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Разходите за персонал се увеличават със значителни темпове през 2024, 2025 и 2026г. В Бюджет 2026 те нарастват с 48,4% спрямо тези в Бюджет 2023. Предвидената сума за 2026г. възлиза на 13,1 млрд. евро и скоро ще достигне сумата на разходите за пенсии. Като дял от БВП вече е 10,9%.

Граф. 16. Средни разходи за персонал 2005-26 г. (% от БВП)

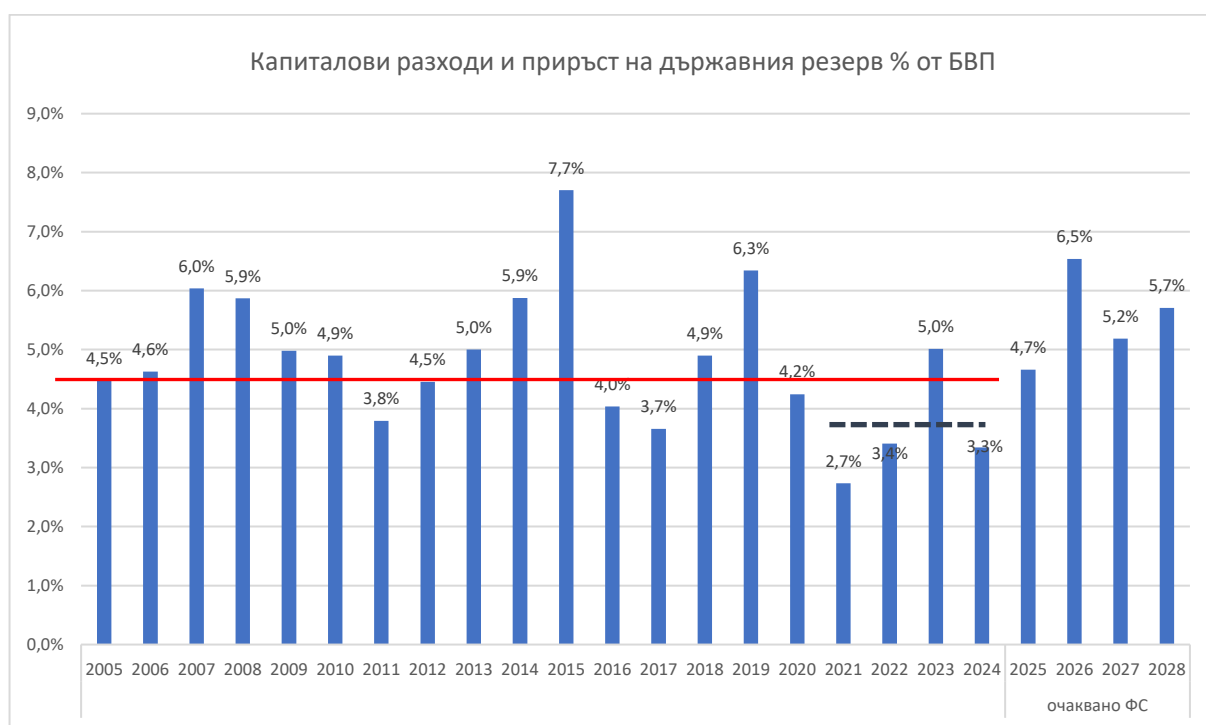


Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Тази политика създава дългосрочен натиск върху бюджетния баланс. В опит да подпомогне правителството за излизане от сложната ситуация с растящите разходи за заплати, Фискалният съвет направи анализ на тези разходи и потърси резерви за тяхното оптимизиране. Предложението ни беше публикувано, а основните препоръки бяха за намаляване на администрацията основно в общините, намаляване на заетите в сектор „Вътрешен ред и сигурност“ и уеднаквяване на режима на разпределение на осигурителните вноски между работодател и служител за всички заети в публичния и частния сектор, т.е. държавните служители, магистратите и полицаите да поемат личните си осигурителни вноски.

Капиталовите разходи са планирани в обем от 7 млрд. евро, от които 3,2 млрд. евро са по държавния бюджет, а останалите 3,8 млрд. евро са с европейско финансиране.

Граф. 17. Капиталови разходи 2005-2028 г. (% от БВП)



Източник: Изчисления на ФС по данни на МФ

Графика 17 показва, че въпреки увеличените капиталови разходи за 2026 г. вследствие на необходимостта да бъдат усвоени проектите, финансирани по ПВУ, натискът върху дефицита е минимален около 0,5% от БВП. Исторически средното ниво на капиталовите разходи за периода 2005-24г. е 4.8% от БВП, като през отделните години са

варирали от 2,7% от БВП през кризисната 2021 г., до 7,7% от БВП през 2015 г. Средното ниво на капиталовите разходи за периода 2021-24 г. е 3,6% от БВП.

От друга страна ФС не счита, че нивото на капиталовите разходи е реалистично, с оглед на прекалено оптимистичните приходи и при спазване ангажимента за максимален дефицит от 3 % от БВП за 2026 г. Оценката на ФС е, че максималното ниво на капиталовите разходи за 2026г. е в границите на 5,8-6% от БВП, поради невъзможност да бъде освободено фискално пространство вследствие на ръста на текущите разходи и поради политиката на максимално разрешени дефицити. Тези ограничения ще действат още по-рестриктивно на капиталовите разходи за бъдещи периоди, освен ако не бъде преструктурирано и освободено фискално пространство.

Структурата на разходите по функции показва, че спрямо програмата за 2025г. увеличения в рамките на 0,2-0,6 пр.п. има по функции Здравеопазване, Социално подпомагане и Образование. Видно е, че промяната спрямо Бюджет 2025г. не е толкова голяма поради използването на планирани данни, а не данните от очакваното изпълнение, които от гледна точка на ниво са съществено различни.

За общото увеличение на разходите през 2026г. спрямо отчета за 2024г. най-голям принос имат разходите за социално осигуряване с 1,5 пр.п. ръст, следвани от разходите за отбрана с 1,2 пр.п. ръст. На трето място с ръст от 1,1 пр.п. са разходите за икономически дейности и услуги. След тях с 0,8 пр.п. ръст са разходите за жилищно строителство, БКС и ООС, следвани от разходите за здравеопазване с 0,7 пр.п. и разходите за образование с 0,6 пр.п. Само разходите за почивно дело не променят своя дял.

В средносрочен план до 2028г. се планира свиване на държавните разходи като дял от БВП по всички функции, с изключение на разходите по „Жилищно строителство, БКСО“.

Общият ръст на разходите по функции спрямо Бюджет 2025 е 9,3%. След като бяха увеличени с 34% миналата година разходите за отбрана и сигурност, през 2026г. те също ще се увеличат с 9,3%. Най-бързо нарастват разходите за здравеопазване и почивно дело – с 11%. По всички функции темповете на увеличение са над темпа на номинален растеж на БВП, с изключение на функция „Икономически дейности и услуги“, където ръстът е само 1,3%. Двущифрен бе годишният ръст по всички функции и през 2025 година.

Фискалният съвет счита, че темповете на увеличение на разходите в бюджетите за 2025 и 2026г. са прекалено високи, повсеместни и значително надвишаващи темпа на растеж на икономиката. Подобна политика рано или късно ще доведе до необходимост от сериозно увеличаване на данъчната тежест и подлага на риск устойчивостта на публичните финанси.

Табл. 7. Изменение на разходите по функции (%)

номинален ръст	2025/2024	2026/2025	2026/2024
Приходи и помощи	25,3%	9,2%	36,9%
Общо Разходи	23,7%	9,3%	35,2%
Разходи по функции по КФП			
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ	24,5%	9,9%	36,9%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ	33,6%	9,3%	46,0%
III. ОБРАЗОВАНИЕ	17,8%	10,0%	29,6%
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	18,0%	11,1%	31,1%
V. СОЦ. ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ	14,4%	10,5%	26,4%
VI. ЖИЛ. СТР-ВО, БЛАГ-ВО, КОМ. С-ВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	90,0%	7,0%	103,2%
VII. ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГ. Д-ТИ	-3,5%	11,5%	7,6%
VIII. ИКОНОМ. ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ	37,9%	1,3%	39,7%
IX. РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДР. Ф-ЦИИ	40,1%	23,8%	73,5%
реален ръст	2025/2024	2026/2025	2026/2024
Приходи и помощи	16,3%	2,6%	19,3%
Общо Разходи	14,8%	2,7%	17,9%
Разходи по функции по КФП			
I. ОБЩИ ДЪРЖАВНИ СЛУЖБИ	15,6%	3,3%	19,3%
II. ОТБРАНА И СИГУРНОСТ	24,0%	2,7%	27,3%
III. ОБРАЗОВАНИЕ	9,3%	3,4%	13,0%
IV. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	9,5%	4,4%	14,3%
V. СОЦ. ОСИГУРЯВАНЕ, ПОДПОМАГАНЕ И ГРИЖИ	6,1%	3,9%	10,2%
VI. ЖИЛ. СТР-ВО, БЛАГ-ВО, КОМ. С-ВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	76,3%	0,5%	77,2%
VII. ПОЧИВНО ДЕЛО, КУЛТУРА, РЕЛИГ. Д-ТИ	-10,4%	4,8%	-6,2%
VIII. ИКОНОМ. ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ	28,0%	-4,9%	21,8%
IX. РАЗХОДИ НЕКЛАСИФИЦИРАНИ В ДР. Ф-ЦИИ	30,0%	16,3%	51,3%

Източник: ФС по данни на МФ

IV. Изводи и препоръки

Въз основа на изготвения анализ, Фискалният съвет формулира следните изводи и препоръки:

1. Фискалният съвет би преповторил препоръката от проектобюджета за 2025 г. относно предложените политики и мерки, а именно, че: 1) Приходите в бюджета са надценени. 2) В разходите за бюджета следва да се премахнат автоматичните индексирания за възнагражденията в някои сектори, които водят до бюджетен дисбаланс. 3) Да се промени подхода на изготвяне на бюджета – да се наблегне на ефективността и качеството на публичните финанси.

2. Във връзка с влизането на България в еврозоната и новата фискална рамка, Фискалният съвет препоръчва при промените в ЗПФ и ЗФСАКМ да бъдат гарантирани съответните промени в бюджетния процес с оглед осигуряване на достатъчна увереност при валидацията на информацията и резултатите по отделните бюджети от страна на ФС. Промените касаят рамката за планиране, програмиране на база средносрочните фискални рамки, обвързването на фискалната политика със съответните секторни разходни средносрочни рамки, въвеждане на механизмите за Преглед на публичните разходи, с цел преминаване към ефективно програмно бюджетиране на секторно и министерско ниво.

3. Икономическият растеж е значителен, но БВП влиза в период на промяна на източниците на растеж, което представлява риск за нивото на темпа на растеж. Международната среда остава волатилна, със силна степен на неизвестност за възстановяване на водещите европейски икономики.

4. ФС оценява прогнозата за инфлацията за 2026 г. за достоверна, но със съществени рискове за възходяща корекция, поради експанзионистичната фискална политика и натиска върху пазара на труда.

5. Необходимо е по-значително усилие за създаване на циклични буфери, надхвърлящи регулативно изискуемия от 1.5% от БВП. Както и създаване на структурен буфер за осигуряване на по-значително фискално пространство за структурни реформи.

6. Значителните отклонения в оценката на приходите за 2026 г. създава невъзможност за оценка на фискалните правила поради високата степен размера и структурата на разходите и съответно на дефицита да бъде съществено различна от заложената прогноза на консолидираната бюджетна програма. Също така, налице са съществени различия в оценката на отклонението на потенциала за растеж, което влияе

върху оценката за изпълнение на фискалните критерии до степен да не могат да бъдат потвърдени.

7. Налице е отклонение на критерия за нетните първични разходи, и нарушаване още в първата година на изпълнението на средносрочния фискално-структурен план.

8. Правилото за размер на публичния сектор до 40% от БВП е нарушено през 2026 г. и остава такова през следващите години.

9. Фискалният съвет счита, че проекциите за приходите в проектобюджета са надценени. Разработената от Фискалния съвет оценка за приходите за 2026 г. показва риск от неизпълнение на данъчните приходи от 3.5 до 4,7 млрд. евро., в зависимост от допусканията за развитието на структурата на БВП. Фискалният съвет не може да валидира и очакваните приходи, както и достоверността на данните във формат „Държавно управление“. За по-голяма прозрачност, считаме, че МФ трябва да публикува техническа част за прехода между касовия формат на Консолидираната програма и формата на „Държавно управление“.

10. Липсва обвързване между прогнозата за БВП и заложеното повишаване на събираемостта на данъците във връзка с предложените дискреционни мерки за изсветляване на икономиката. Като се има предвид, че съвкупността от ефектите от дискреционни мерки доведе до повишаване само с 0,2-0,3% от БВП в събраните данъчни приходи за 2025 г., ФС оценява размера на тези мерки на не повече от една четвърт от прогнозираните от МФ.

11. Експанзията на държавните разходи през 2026г. в размер на около 5% от БВП води до промяна в съотношението публичен/частен сектор и продължение на увеличение на дела му, въпреки много доброто развитие на икономиката¹. Публичният сектор достига 45,0% от БВП, което е над предвиденото ограничение в Закона за публичните финанси от 40%. Дори с отчитане на средствата от ПВУ, и това, че проектите трябва да бъдат завършени до трето тримесечие на годината, тази експанзия на публичния сектор е нерационална. Големият публичен сектор ще ограничи и икономическия растеж и възможностите за възстановяване след кризи.

12. Фискалният съвет препоръчва да бъдат премахнати всички числови правила, водещи до процикличност на разходите.

13. С притеснителни темпове нараства размерът на консолидирания държавен дълг – увеличава се до 29% от БВП за тази година и достига до 37% от БВП в края на разглеждания период. Разходите за лихви също растат – от 0,5 млрд. евро. за 2024г. и до 1,8

¹ Очаквана оценка на ФС за изпълнението на бюджета за 2025г.

млрд. евро. през 2028 г. Рязкото нарастване на дълговото бреме ще доведе до увеличаване на цената на финансиране на дълга на международните пазари. С това темпо България е на път да загуби имиджа на страна с нисък фискален риск по отношение на своята задлъжнялост.

14. През 2020 г. от обхвата на правилото за дела на разходите в КФП бяха изключени разходите, извършвани от сметки за средства от Европейския съюз с мотива да не се ограничава усвояването на средствата. Според Фискалния съвет изключението за европейски сметки, следва да отпадне и да бъде променен ЗПФ поради противоречие с икономическата логика на това правило да ограничава фискалната експанзия и влиянието на бюджетните разходи върху макроикономическите агрегати.

15. Фискалният съвет предупреждава, че продължаващата политика за отчисляване на 100% от дивидентите от държавните предприятия в средносрочен план ще доведе до тяхната декапитализация, невъзможност за развитие и поддържане на конкурентоспособност. Освен това, политиката на кроссусбсидиране и преразпределение между държавните предприятия, каквото представлява отнемането на 100% от печалбата под форма на дивидент и преразпределянето му чрез капитализация на определени други, е политика на много рискове.

V. Заключение

Фискалният съвет на България предлага да се преработи Проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г. и Проекта на Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. като се вземат предвид направените по-горе изводи и препоръки.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФИСКАЛНИЯ СЪВЕТ:

Д-Р СИМЕОН ДЯНКОВ